

Pealinlaste rahulolu Tallinna linna ühistranspordiga 2013 märts

Küsitluse kokkuvõte

Projektimeeskond:

Jon Ender (projektijuht)

Sigrid-Henriette Krik (analüütik)

Tiina Tammeveski (Norstat Eesti AS, küsitlusjuht)

29.03.2013

METOODIKA

Eesti Uuringukeskus OÜ viis koostöös Norstat Eesti AS-ga perioodidel 21.01-24.01.2013, 18.02-21.02.2013 ja 18.03-21.03.2013 Tallinna linna tellimusel läbi avaliku arvamuse uuringu 500 pealinlase seas (alates 15. eluaastast). Küsitluse eesmärk oli uurida elanike ühistranspordi kasutust ja rahulolu muutunud ühistranspordi tingimustes.

Uuringu üldkogumi moodustasid Tallinna linna alalised elanikud alates 15. eluaastast, kokku 419 830 inimest (Rahvastikuregister, 01.01.2013). Planeeritud netovalimi suurus oli 500 vastajat. Uuringus osalenud vastajatest omas 97,1% Tallinnasse sissekirjutust.

Valimi moodustamisel kasutati proportsionaalse kvootjuhuvalimi meetodit. Tellija soovis, et küsitluse tulemused oleksid esinduslikud soo, vanuse, rahvuse ja linnaosade lõikes. Kuna valimis esines üldkogumi jaotusele mittevastavaid tunnusrühmi, tuli läbi viia andmete täiendav kaalumine ning koostada tunnuseid ühendav koondkaal. Koondkaal arvutati soo, vanuserühmade, linnaosade ja rahvuse pealt. Kaalutud valim lubab küsitluse tulemusi laiendada uuringu üldkogumile. Üldkogumi jaotusest, küsitluse käigus kujunenud valimist ja kaalutud valimist annab ülevaate Tabel 1. Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud Rahvastikuregistri statistilisi andmeid seisuga 01.01.2013.

Tabel 1. Üldkogumi ning tegeliku ja kaalutud valimite võrdlus.

		Üldkogum*		Tegelik valim		Kaalutud valim	
KOKKU		%	N	%	N	%	N
SUGU	mees	43,6	218	42,4	212	43,6	218
	naine	56,4	282	57,6	288	56,4	282
VANUS	15-24	12,2	61	11,4	57	12,2	61
	25-34	20,2	101	19,4	97	20,1	101
	35-44	17	85	17	85	17,1	85
	45-54	15	75	15	75	15	75
	55-64	15	75	15,2	76	15,1	76
	65+	20,6	103	22	110	20,5	102
RAHVUS	eestlased	53	265	53,6	268	53	265
	muu rahvus	47	235	46,4	232	47	235
LINNAOSA	Lasnamäe	28	140	28	140	28,7	143
	Mustamäe	16	80	17	85	15,7	78
	Haabersti/Õismäe	10	50	10,4	52	10,1	51
	Kesklinn	12	60	10,4	52	12	60
	Kristiine	7	35	7	35	7	35
	Nõmme	9	45	9	45	8,9	44
	Põhja-Tallinn	14	70	14,2	71	13,8	69
	Pirita/Merivälja	4	20	4	20	3,9	19

* Rahvastikuregister, 01.01.2013

Intervjuud viidi läbi Norstat Eesti AS küsitlejate poolt ning need toimusid eesti ja vene keeles Tallinna linna poolt välja töötatud standardiseeritud küsimustiku põhjal. Küsitlusmeetodiks oli telefoniintervjuu (CATI). Küsitlustööst annab ülevaate Tabel 2.

Tabel 2. Vastamise statistika.

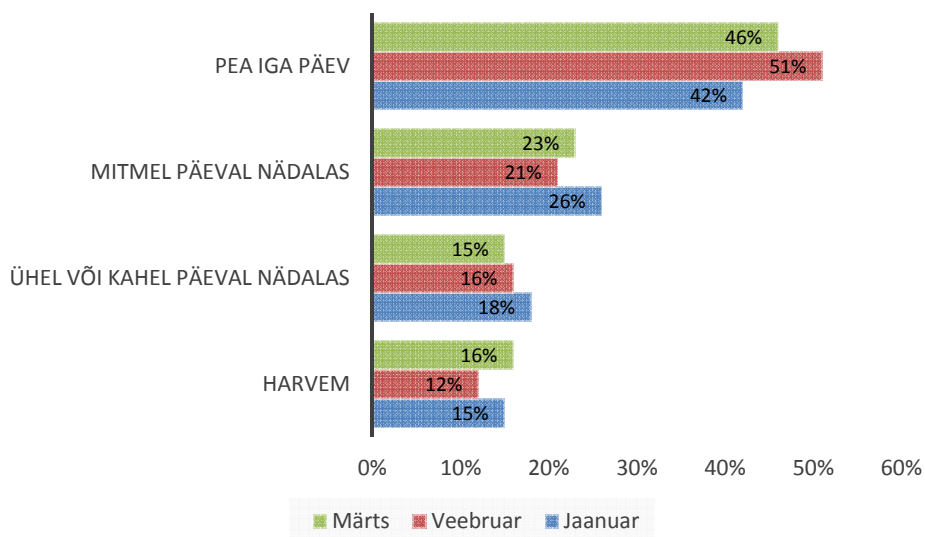
	N	%
Lõpetatud intervjuu	500	14,5
Ei sobi uuringusse vanuse/elukoha tõttu (noorem kui 15 või ei ela Tallinnas)	823	23,9
Kvoodid täis (linnaosa, vanuse, soo või rahvuse tõttu)	325	9,4
Faks, telefon ei tööta, katkestas kõne, tehniline problem	492	14,3
Tuleviku kokkulepe tagasihelistamiseks	205	5,9
Keeldumine	1103	32,0
Kokku	3448	100,0

Uuringu käigus kasutatud andmete sisestuse programm lubas ankeedis olevad suunamised eelnevalt programmeerida. Samuti ei olnud programmis võimalik sisestada vastuseid, mille väärtus on suurem, kui selle küsimuse juures kasutusel olnud skaala. Lisaks teostas täiendavat andmestiku loogilist kontrolli andmetöötluse spetsialist.

Küsitlustulemuste töötlemiseks kasutati andmetöötluspakette *SPSS for Windows* ja *MS Excel*. Joonistel ja tabelites toodud andmed on ümardatud arvutiprogrammi MS Excel poolt ja seetõttu võib ridade ja/või veergude summa moodustada kohati 99% või 101%.

KÜSITLUSE TULEMUSED

Märtsikuus on ühistranspordi kasutanuid 83%, mida on veidi vähem kui kahel varasemal kuul (jaanuaris 85%, veebruaris 87%). Võrreldes veebruariga on märtsis 5 protsendipunkti võrra vähem inimesi ütelnud, et kasutavad ühistransporti pea iga päev ja mitmel päeval nädalas kasutajate hulk 2 protsendipunkti võrra tõusnud. (Joonis 1). Ühel või kahel päeval nädalas ühistranspordis sõitjate osakaal on jäänud varasemate kuudega võrreldes pisut madalamale tasemele, harva sõitjate osakaal on mõne protsendi võrra tõusnud. Seega ühistranspordi kasutajate osakaal on võrreldes veebruariga langenud 2 protsendipunkti võrra ja seda eelkõige pea iga päev ja ühel või kahel päeval nädalas ühistranspordiga sõitvate inimeste arvelt. Tegu on vaid ühekuulise ja väikse erinevusega ning seda ei saa pidada varasemalt näha olnud ühistranspordi kasutamise tõusu peatumise märgiks. Siinkohal võib mängida rolli ka hooajaline erinevus, kus kevadine päike on osad tallinnased meelitanud rohkem jala liikuma. Täpsemalt saab peamiste liikumisviiside valiku kohta infot aprilli kuu ülevaates.

Joonis 1. Ühistranspordi kasutussagedus kuude lõikes (jaanuar, veebruar, märts).

Märtsikuus vastanutest ei olnud ühistranspordiga sõitnud 17%, kellest 32% pidasid tõenäoliseks, et nad teevad seda järgneva nelja nädala jooksul. Jaanuaris ja veebruaris oli ühistransporti mitte kasutanute osakaal väiksem, vastavalt 13% ja 15%. Veebruaris oli seevastu madalam ühistranspordiga mitte sõitnud inimeste osakaal, kes pidasid tõenäoliseks, et nad järgneva nelja nädala jooksul seda teevad (17%), jaanuaris oli aga vastavate inimeste osakaal märtsist pisut suurem (34%). Ühistranspordiliikide valikutes märtsis olulisi erinevusi varasemate kuudega ei olnud. Populaarseim oli endiselt buss (64%), vähempopulaarsed sõidukid olid samuti troll (19%) ja tramm (17%).

Märtsikuistest vastajatest sõitis 21% enda hinnangul ühistranspordiga rohkem kui 2012. aasta sügis-talvisel perioodil. Võrreldes eelnevate kuudega on vastav näitaja tõusnud - jaanuarikuus oli see 7 ja veebruaris 1 protsendipunkti võrra madalam. 2012. aasta sügis-talvise perioodiga võrreldes sama palju sõitis märtsis 69% vastanutest, jaanuaris oli vastav osakaal 10 protsendipunkti võrra suurem (79%) ja veebruaris 1 protsendipunkti võrra väiksem (68%). 10% vastajatest sõitsid enda hinnangul nii märtsis

kui veebruaris vähem kui 2012. aasta sügis-talvisel perioodil, jaanuaris oli see näitaja 3 protsendipunkti võrra madalam (7%).

Märtsikuus sõideti ühistranspordiga rohkem järgnevatel põhjustel: tasuta ühistransport (65%), isiklikel põhjustel (15%), tööga/kooliga seondult (11%), eelistati ühistransporti muule liikumisviisile (9%). Vähem sõitmist põhjendati aga järgnevalt: eelistati muud liikumisviisi ühistranspordile (23%), ei olnud vajadust (23%), lastega on ühistranspordis raske sõita (20%), tööga/õppimisega seondult (17%), uue ühistranspordi süsteemi tõttu (9%) ja isiklikel põhjustel (9%).

Nii jaanuari-, veebruari- kui ka märtsikuus paluti ühistransporti kasutavate Tallinna elanike hinnangut ühistranspordi teenusele. Hindamine toimus 5-pallisel skaalal (väga halb, halb, rahuldav, hea, väga hea) (Tabel 3). Kolme kuu läbilõikes oldi kõige enam rahul ühiskaartide valideerimise arusaadavuse (märtsis keskmine hinne 4,6) ja mugavusega (märtsis 4,3). Veidi kõrgemalt hinnati märtsikuus sõiduplaanidest kinnipidamist (4,2) ja sõiduintervalle (4,0). Vähem oldi rahul transpordivahendite täituvuse (3,9) ja puhtusega (3,8). Ühiskaartide valideerimise süsteemi arusaadavust ja mugavust on heaks hinnatud kolme kuu läbilõikes, hinnangud on igakuiselt tõusnud, millest võib järeldada, et tallinlased on hakanud aina enam ühiskaardiga harjuma. Selgub, et vaid üksikutele tallinlastele pole uus ühistranspordisüsteem meeldinud, kui vaadata ülalolevaid vähemsõitmise põhjuseid.

Tabel 3. Hinnang Tallinna ühistranspordi teenusele, keskmised kuude lõikes (jaanuar, veebruar, märts).

Hinnang ühistranspordile	Keskmine (jaanuar)	Keskmine (veebruar)	Keskmine (märts)
Ühiskaartide valideerimise arusaadavus	4,2	4,4	4,6
Ühiskaartide valideerimise mugavus	4,1	4,2	4,3
Sõiduplaanist kinnipidamine	4	4,1	4,2
Parajad sõiduintervallid	3,9	3,9	4
Transpordivahendite täituvus	3,7	3,7	3,9
Transpordivahendite puhtus, korrashoid	3,7	3,6	3,8

ANKEET

Tere,

Helistan Teile küsitlusettevõttest Norstat Eesti, olen Koostöös Eesti Uuringukeskusega viime Tallinna linnavalitsuse tellimusel läbi ühistranspordi teemalist uuringut. Kas Teil on aega meie küsimustele vastata praegu, kui see võtab aega ligikaudu 7 minutit?

Teie vastused jäävad anonüümseks ja neid kasutatakse vaid üldistatult.

ANKEEDI KÜSIMUSED

K1. Palun öelge, kas te olete viimase 4 nädala jooksul kasutanud Tallinna ühistransporti?

1. Jah -> JÄTKAKE K3
2. Ei -> JÄTKAKE K2 JA SEEJÄREL SOTS-DEM KÜSIMUSED

K2. Kui tõenäoline on, et Te järgmise 4 nädala jooksul kasutate Tallinna ühistransporti?

1. Väga tõenäoline
2. Küllaltki tõenäoline
3. Mitte eriti tõenäoline
4. Üldse ei ole tõenäoline
5. RASKE ÖELDA, VASTUS PUUDUB

K3. Kui sageli Te olete käesoleval aastal jaanuarikuus Tallinna ühistransporti kasutanud?

1. Pea iga päev
2. Mitmel päeval nädalas
3. Ühel või kahel päeval nädalas
4. Harvem
5. RASKE ÖELDA, VASTUS PUUDUB

K4. Millise ühistranspordiliigiga Te olete Tallinnas käesoleval aastal märtsikuus peamiselt sõitnud? AINULT ÜKS VASTUS

1. Bussiga
2. Trolliga
3. Trammiga
4. Elektrirongiga
5. MUU
6. RASKE ÖELDA, VASTUS PUUDUB

K5. Järgnevalt palun Teil hinnata Tallinna ühistranspordi erinevaid külgi. Vastamisel kasutage palun 5-pallilist skaalat, kus “5” tähendab väga head hinnet ja “1” tähendab väga halba hinnet.

	Väga halb	Halb	Rahuldav	Hea	Väga hea	RASKE ÕELDA/ VASTUS PUUDUB
1. Sõiduplaanist kinnipidamine	1	2	3	4	5	9
2. Parajad sõiduintervallid	1	2	3	4	5	9
3. Transpordivahendite täituvus	1	2	3	4	5	9
4. Transpordivahendite puhtus, korrashoid	1	2	3	4	5	9
5. Ühiskaartide valideerimise arusaadavus	1	2	3	4	5	9
6. Ühiskaartide valideerimise mugavus	1	2	3	4	5	9

K6. Kui mõelda tagasi 2012. aasta sügis-talvele, siis kas Te sõidate praegu Tallinnas ühistranspordiga rohkem, sama palju või vähem?

1. Praegu sõidan rohkem
2. Sama palju
3. Praegu sõidan vähem
4. RASKE ÕELDA/ VASTUS PUUDUB

K7. KUI ROHKEM VÕI VÄHEM: Mis on peamine põhjus? LAHTINE VASTUS

SOTS-DEM TUNNUSED

T1. Kui vana Te olete? _____ aastat

T2. Milline on Teie rahvus?

- 1 Eestlane
- 2 Mitte-eestlane

T3. Mis linnaosas Te elate?

- 1 Lasnamäe
- 2 Mustamäe
- 3 Haabersti/Õismäe
- 4 Kesklinn
- 5 Kristiine
- 6 Nõmme
- 7 Põhja-Tallinn
- 8 Pirita/Merivälja

T4. Kas Te olete rahvastikuregistris registreeritud Tallinna linna elanikuna?

- 1 Jah
- 2 Ei
- 3

T5. Kui suur on Teie leibkonna keskmine netosissetulek ühe leibkonnaliikme kohta kuus? Liitke kokku kõigi leibkonnaliikmete palgad, stipendiumid, elatusrahad, toetused ja muud sissetulekud, pärast maksude maha arvamist, st raha, mille Te saite kätte, ning jagage see summa Teie leibkonnaliikmete arvuga. Me ei eelda, et Te peate ütlema täpse summa, meile piisab ligikaudsest hinnangust. Kas....

- 1 Kuni 300 €
- 2 301 – 450 €
- 3 451 – 600 €
- 4 601 – 750 €
- 5 751 – 900 €
- 6 üle 901 €
- 98 Keeldub avaldamast/ Ei oska öelda

T6. VASTAJA SUGU: MÄRKIDA KÜSIMATA!

- 1 Mees
- 2 Naine